

Statsminister Per Bortens tale
for statsminister Spiljak ved
Regjeringens middag på Akershus
Slott mandag 19. august 1968.

Sperrefrist: Mandag 19. aug.
kl. ~~20~~ 21.00

Med forbehold om endringer.

Herr Statsminister og fru Spiljak.

På vegne av den norske regjering har jeg den glede å ønske Dem, herr Statsminister, fru Spiljak og Deres ledsagere velkommen til denne aften på Akershus Slott. Det er for oss et minnerikt sted, og vi setter pris på å kunne tilbringe noen timer med våre jugoslaviske venner i disse historiske omgivelser.

For mindre enn et år siden var min hustru og jeg Deres gjester i Jugoslavia. Det ble for oss begge en stor opplevelse, og vi vil lenge minnes den gjestfrihet og det vennskap vi ble møtt med. Vi tok også med oss mange og verdifulle inntrykk fra Deres vakre og særpregede land. Særlig

- 2 -

ble vi slått av den åpenhet hvormed man fra jugoslavisk side gjorde rede for de mange problemer man har under den utviklings- og omstillingsprosess som setter sitt preg på det jugoslaviske folks daglige liv. Vi felte at vi var gjester hos et folk som hadde både vilje til realistisk vurdering av sine muligheter og vågemot til å satse på nye og dristige løsninger.

Nå er det vår tur til å være verter. Vi gleder oss til å fortsette de samtaler og den meningsutveksling som fant sted i Beograd. Vi setter pris på at De har kunnet avse så meget tid til Deres besøk at vi kan vise Dem noe av vårt land. Vi vil gjerne at De ved selvsyn skal få et visst inntrykk av norske forhold.

Det var i krigens harde år at særlige bånd ble knyttet mellom jugoslaver og nordmenn. Det skjedde mot en tragisk

bakgrunn av undertrykkelse og vold. Flere tusen av Deres landsmenn fikk sine siste hvilested i Norge. For oss er det en ærefull forpliktelse å verne om dem. Båndene fra de mørke årene vil bevare sin særlige karakter så lenge krigstidsgenerasjonen lever, men vi som tilhører det slektleddet, bør også legge forholdene til rette slik at den yngre generasjon kan føre kontakten og vennskapet videre på et grunnlag som er naturlig for dem.

Forbindelsen mellom stater bestemmes i stor utstrekning av naturgitte vilkår. Geografisk beliggenhet og nasjonale ressurser setter ofte strenge grenser for de praktiske muligheter. Slik er det også i forholdet mellom våre to land. De er plassert i hvert sitt hjørne av Europa, og det virker uvilkårlig inn på omfanget av våre forbindelser.

Handelen mellom våre land har således vært etter måten beskjedent, selv om vi har hatt interessante leveranser til jugoslavisk industri og dere bl.a. har levert skip til norske redere. For begge parter ville det være til gagn om vi kunne finne et grunnlag for gjensidig økning, men de konkrete problemene kan bare løses av de direkte interesserte parter, det vil si næringslivets menn i begge land. Norske myndigheter er positivt innstilt og vil yte sin medvirkning innenfor rammen av realistiske muligheter.

Vårt land og Jugoslavia har sterke felles interesser når det gjelder stabiliseringen av freden i vår verdensdel og utviklingen av det friest mulige økonomiske og kulturelle samskap mellom alle Europas land. Begge lands regjeringer ser det som en høyt prioritert oppgave etter evne og

og muligheter å bidra til fortsatt avspenning i Europa. Men den europeiske politikk må sees i sammenheng med den samlede internasjonale situasjon. Freds- og avspenningspolitikken må derfor vurderes i en global sammenheng. Vi følger med stor interesse den aktivitet som Jugoslavia under president Titos ledelse utfolder på det internasjonale plan og ikke minst i forholdet til de øvrige alliansefrie land. I FN har vi ofte kunnet fastslå at våre standpunkter faller sammen eller ligger nær hverandre. Begge lands regjeringer ser det som en viktig oppgave å arbeide for en styrking av FN. Ikke minst for de mindre statene må det være et langsiktig mål at FN kan utvikles til et effektivt instrument for trygging av freden og av deres nasjonale sikkerhet. Så lenge et slikt system ikke eksisterer, vil

hvert land være henvist til å trygge sin selvstendighet og sine sikkerhetsinteresser som det selv synes best slik våre to land gjør det i dag.

Det norske folks kanskje største problem er at vi er så fåtallige i et vidstrakt land. På Deres ferd til Nord-Norge vil De få et inntrykk av de avstander vi har å regne med. Nordmenns livsvilkår vil De også få et inntrykk av. De er resultatet av en kamp med en ofte lite gavmild natur. Når vi er nådd dit vi står i dag, skyldes det at tross alle politiske motsetninger, er det et godt samhold i det norske folk. Meningsbrytningene kan nok være skarpe og den politiske striden til sine tider kvass, men vi har unngått åpne brudd på kontinuiteten i vår samfunnsmessige utvikling. Vårt samfunn er preget av stor økonomisk jevnhet,

og det gjenspeiler seg i vårt politiske liv.

Det har, herr Statsminister, i de siste ti år vært en livlig og nyttig besøksutveksling mellom våre land. President Tito og Kong Olav har avlagt gjensidige besøk, og det samme har både stats- og utenriksministre og andre regjeringsmedlemmer gjort. Vi håper at også Deres besøk må bli vellykket og utbytterikt, og at De vil ta med Dem hjem gode minner fra Deres opphold her. Jeg ønsker Dem, herr Statsminister, og fru Spiljak og Deres ledsagere et interessant og hyggelig opphold i Norge.

Mine damer og herrer, jeg ber Dem sammen med meg å drikke en skål for Jugoslavias statsminister og fru Spiljak og for vennskapet mellom det jugoslaviske og det norske folk.